

Umělá inteligence ve výuce jazyků: výzkum z FEL ČVUT ukazuje, kdy AI studentům skutečně pomáhá

10.2.2026 - | Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze

Umělá inteligence mění způsob, jakým se lidé učí jazyky. Výzkum katedry jazyků Fakulty elektrotechnická ČVUT však ukazuje, že klíčem k úspěchu není samotná technologie, ale způsob, jakým je ve výuce používána. Efektivní zapojení nových technologií do výuky je možné pouze tehdy, pokud dojde i k inovaci v rámci pedagogických postupů.

Studie zaměřené na zapojení generativní AI, zejména nástrojů typu ChatGPT a Gemini, potvrzují, že nejlepších výsledků dosahují studenti tehdy, když AI funguje jako partner podporující studentovo kritické myšlení a autonomii, nikoli jako prostředek k obcházení samotného procesu učení.

Výzkum testovaný přímo na studentech technických oborů

Hlavním cílem katedry jazyků je, aby výuka co nejlépe reflektovala potřeby studujících. Veškeré aktivity tak byly nejdříve testovány s dobrovolníky z řad studentů technických oborů napříč ČVUT. Do jednotlivých studií se zapojilo více než 200 studentů, kteří se v rámci studia učí angličtinu nebo španělštinu na úrovních CEFR A1-B2.

“Rychlý nástup umělé inteligence do vzdělávání u mnohých vyvolal obavy, že studující se stanou pouze pasivním příjemcem informací. Naším cílem je navrhnout aktivity tak, aby studenti vždy měli aktivní roli. Náš výzkum se zaměřuje na možnosti zvýšení autonomie studujících, posílení kritického myšlení a rozvoj AI digitálních kompetencí pro jazykové vzdělávání,” říká Alice Lukešová, spoluautorka výzkumu, která působí na katedře jazyků FEL ČVUT.

Výzkum se neomezuje pouze na analýzu dat, ale přímo ovlivňuje podobu výuky na FEL ČVUT. Tým katedry jazyků rozvíjí výukové strategie, které posouvají roli umělé inteligence od pouhé korekce chyb k hlubšímu porozumění jazyku. V praxi se osvědčuje například AI-podporovaná seberevizie textů založená na práci s nápovědami, cílená práce s autentickými materiály, jako jsou krátká videa nebo seriálové ukázky vybrané pomocí AI podle procvičované gramatiky, nebo rozvoj jazykové sebereflexe a argumentace namísto pouhého drilu správnosti.

Příkladem praktického zapojení AI do výuky je práce s autentickými audiovizuálními materiály, například se sitcomem Big Bang Theory. Na základě zpětné vazby studentů byla s pomocí AI vybrána krátká ukázka, v níž se přirozeně vyskytuje probíraný gramatický jev – slovesné vazby s infinitivem a gerundiem. „AI mi pomohla vytipovat možné pasáže, ale klíčové pedagogické rozhodnutí zůstává vždy na učiteli,” říká Petra Juna Jennings, vedoucí katedry jazyků FEL ČVUT. Vybraný úsek se stal základem výukové sekvence, která kombinovala poslech s porozuměním, práci s přepisem dialogu a následné cílené procvičování gramatiky v kontextu.

AI jako prostředník, ne náhrada učitele

Jedním z hlavních zjištění výzkumu je zásadní rozdíl mezi tím, jak studenti AI používají během samotného úkolu, a tím, co si z výuky skutečně odnášejí. Samotná interakce s chatem může působit dojmem, že student pouze přebírá hotové odpovědi. Když ale studenti popisují, jak s AI pracovali, co z odpovědí využili a co naopak odmítli, vidíme reálný přínos: rozvíjí se jejich samostatnost, kritické

myšlení i práce s jazykem. „Technologie může na první pohled působit jako zkratka. Nicméně ve chvíli, kdy studenti reflektují svůj postup, se ukazuje, že AI využívají jako nástroj podporující promyšlené, aktivní a vysoce efektivní učení,“ vysvětluje Petra Juna Jennings.

Výzkum zároveň ukazuje, že samostatné používání AI bez jasně nastavených cílů a pravidel vede k horším výsledkům, zejména u méně motivovaných nebo slabších studentů. Nejeefektivnější se dlouhodobě ukazuje kombinace učitele a AI, kdy pedagog určuje rámec výuky, způsob práce s chybou i očekávané výstupy a umělá inteligence slouží jako podpůrný nástroj, nikoli autorita.

Učitelé hledají, jak AI využívat smysluplně a bezpečně

Výzkumné aktivity katedry jazyků mají výrazný přesah i mimo samotnou fakultu. Jejich výsledky jsou prezentovány na mezinárodních konferencích a univerzitách a publikovány v prestižních vědeckých časopisech zaměřených na jazykovou pedagogiku a vzdělávací technologie. Některé z těchto časopisů patří do nejvyšších kvalitativních kategorií Q1, což potvrzuje odbornou relevanci a mezinárodní dosah výzkumu.

Katedra jazyků FEL ČVUT vedle toho dlouhodobě pořádá metodické semináře pro učitele základních a středních škol. O tyto semináře je v posledních letech rostoucí zájem, což odráží potřebu pedagogů získat praktické a ověřené postupy práce s AI ve výuce. Závěry výzkumu ukazují, že jazyková pracoviště na technických univerzitách mohou v éře umělé inteligence sehrát klíčovou roli jako inovační a metodické huby. Propojují jazykové vzdělávání s rozvojem digitálních kompetencí, podporují internacionalizaci a posilují profesní připravenost absolventů.

Publikace na téma AI ve výuce v recenzovaných vědeckých časopisech

Beyond the interface: Supporting beginner-level CEFR mediation and learner autonomy with ChatGPT

Clue Before Correction: ChatGPT-Enhanced Strategy for Promoting Autonomous and Reflective Language Learning' (251202888.R1), for publication in Innovation in Language Learning and Teaching.

From Grammar to Strategy: Two Perspectives on Language Education and AI from FLEAT 8 - The FLT MAG

AI-assisted language learning: ChatGPT's impact on mastering English tenses at the university level - ScienceDirect

Foto: Petr Neugebauer/FEL ČVUT

<https://fel.cvut.cz/cs/aktualne/novinky/83383-umela-inteligence-ve-vyuce-jazyku-vyzkum-z-fel-cvut-ukazuje-kdy-ai-studentum-skutecne-pomaha>